ARG. 4

AUSTAVINDEN

ORGAN FOR VIDREK GRENDELAG

NR. 4

GOD JUL
OG
GODT NYTTÅR

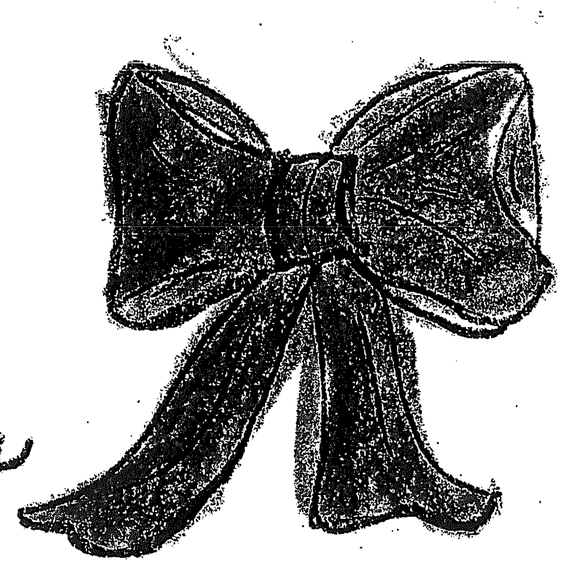

JNGER

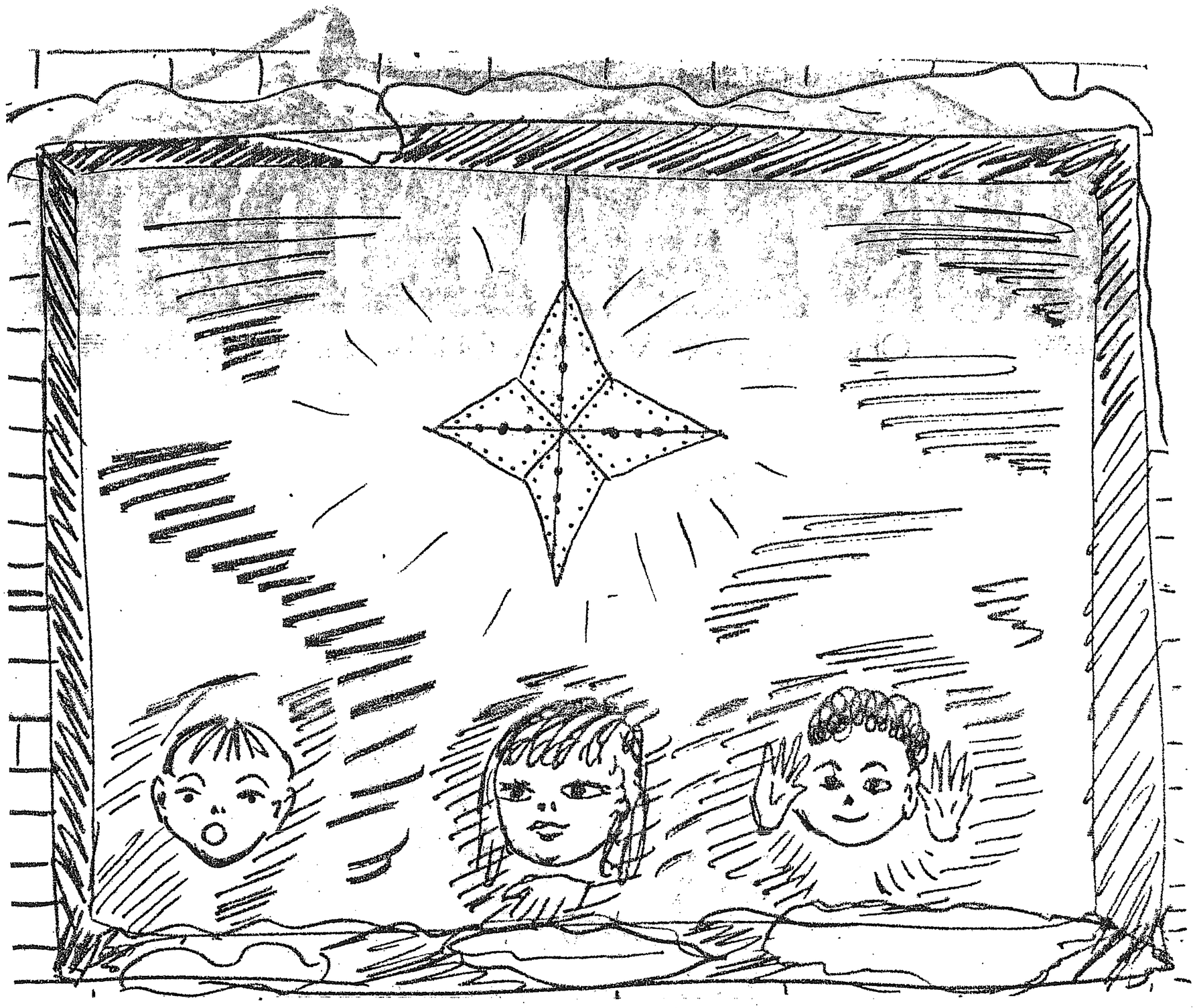

Vi er vel alle litt spent når vi skal til et sykehus, og kansje litt redd også, derfor har jeg så lyst å fortelle litt fra Radiumhospitalet, som vel for de fleste står som toppen av all skrekk.
Jeg skulle ønske alle kunne få vite hvor godt det er å komme dit i et knipetak. Det skal jeg fortelle om til alle som orker å høre på, men denne lille historia syns jeg kunne passe til julebladet vårt.

Jeg var ikke glad for å måtte reise til Oslo så tett under jul, det var tøfft å stå opp kl. halv fire for å kjøre til Øvenes på blank hålka, bilen oppførte seg mer som en kjelke enn en bil.
I Oslo kom vi ikke ned på grunn av tåke, så vi lanna nesten en time etter ruta, og dråsjebilen fra Fornebu til Oslo kjørte med sneglefart, sikten var vel langt under en meter.
Jeg følte meg elendig da vi stoppa ved Radiumhospi talet,men der gikk det kviktmed innskrivinga, siden jeg var så ny utskrevet.
Så bar det opp til 4c, min gamle avdelling og der blei jeg møtt av hele betjeningaog massevis varm kaffe og mat av alle sorter, så blei jeg fulgt av hele hurven, minst 8 stk.til et lite rom som var gjort istann, og mitt på bordet stod en blomst,(Snehvit og rosenrød), som jeg fikk hos Ann-Elise i sommer, og som de haddekappest om å hälle liv i til jeg kom tilbake.

God jul til alle fra Jenny

GOD JUL og GODT NYTTÅR

Med dette gode gamle ønsket, sier vi velmøtt til "Austavindens" jul, 1982

Ikke før er høst nommret gått i trykken, så er julebladet her. Skulle nesten tro vi hadde starta opp som ukeblad, så fort går tida.

Etter valget er styret i "Austavinden" det samme, så det kan ikke ventes noen bedring med det første.
Vi skal prøve å få ut fire nr. i året, det første kommer ved påske tider.

Som dere kan se av årsberetninga, så går livet i Grendelaget sin gang. Vi tror alle blir mer og mer klar over at det lønner seg å stå samla. Både fylket og kommunen samarbeider lettere med et lag enn med enkeltpersoner. Grendelagan blir etter hvert en gruppe som blir tatt alvårlig, så la oss bare stå på, selv om sakene våre ikke er av verdensformat, så er de viktige for bygda og folket her.

Vi må nevne at de 6000,- kr. som vi blei låva fra kulturstyret til hjelp med lysregninga er kommet, og takk for det, så grendehuset er berga for denne gangen. Med felles innsats må det vel bli ei råd neste år også.

Og så hipp- hipp hurra for Torck R Hansen
som tok seg tid til å løyse siste kryssord oppgave.

I dag G R A T U L E R E R vi:

Jørn Eilertsen, 12 år 4/11

Ann-Kristin Gundersen, 12 år 4/11

Svein Yngve Eilertsen, 4 år 7/11

Roald Gundersen , 11 år 13/12

Evy Ravn, 4år 20/12

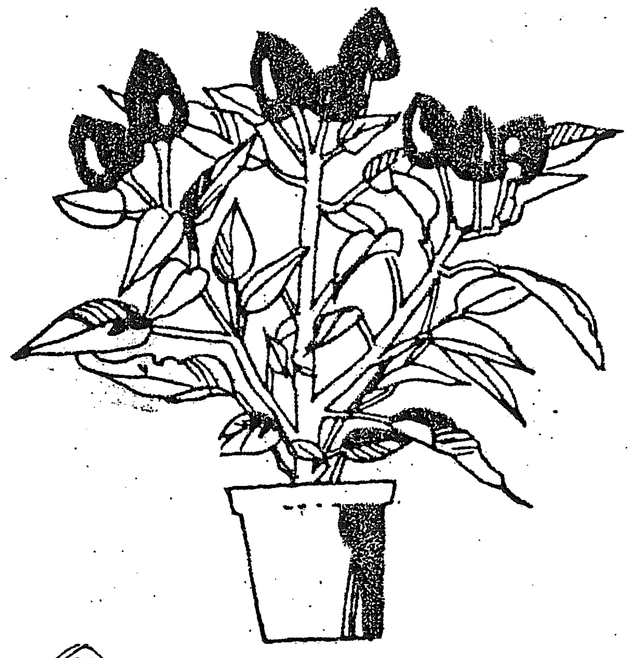

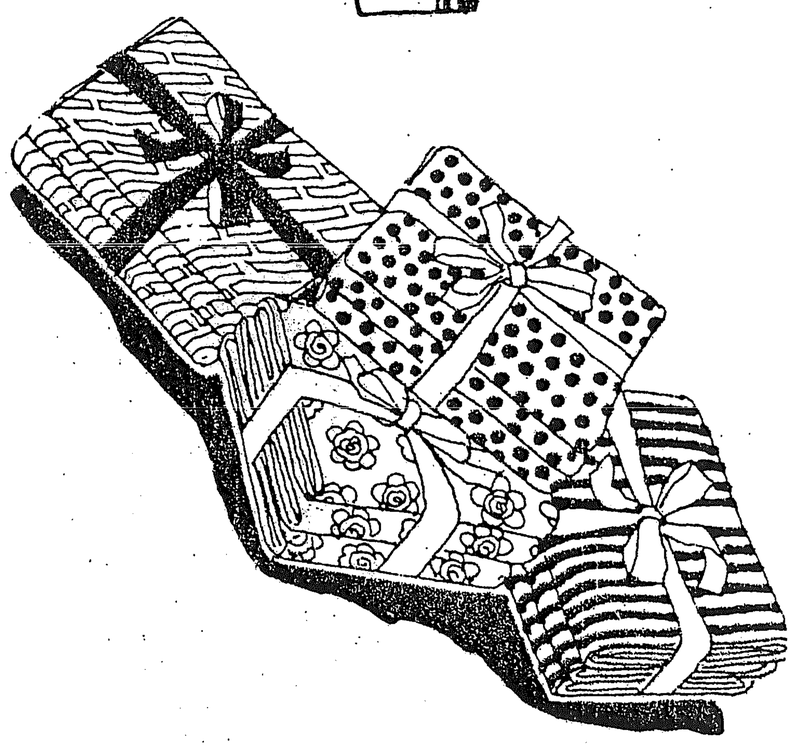

G R E N D E L A G S F E S T.

Lørdag 23 oktober var Virakfolk med venner invitert til fest med dans på grendehuset.
Opplegget var kjempefint, salen var festpynta med kolørte lykter, levende lys og blomster på alle bord.
Det blei solgt kaffe, rundstykker og deilig ertesuppe.

Dansen kom snart igang både i nye og gamle ta kter.
Allsang og loddsalg sto og på programmet. det er ikke så reint lite arbeid som må til får å få til en sånn samenkomst, så det var sikkert en skuffelse for komiteen att ikke oppslutninga var større. Overskuddet, som blei kr. 801, 15 går jo i grendelags kassen som vi alle har goder av.
Men alle vi som var der var enige om att det var en fin fest.

Vi takker komiteen som denne gang var Monica , Martin, Olga, Albert, Toril og Gunnar for vel utført jobb, både før og etter festen.
Tusen takk til dere alle seks.

Gunvor

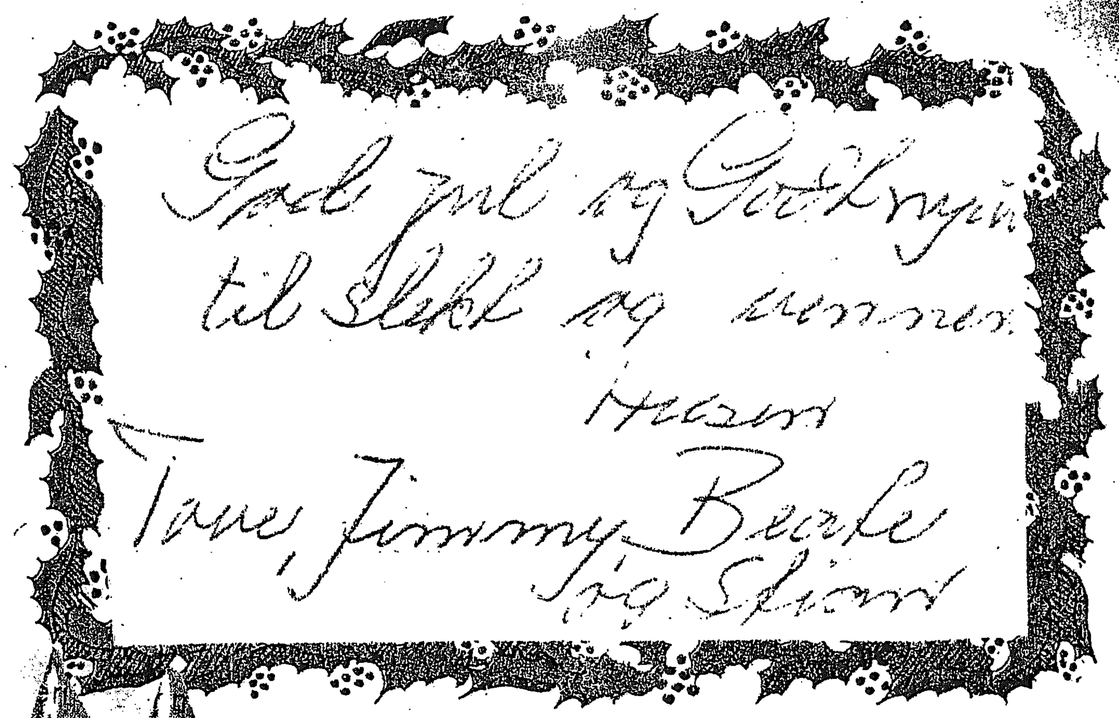

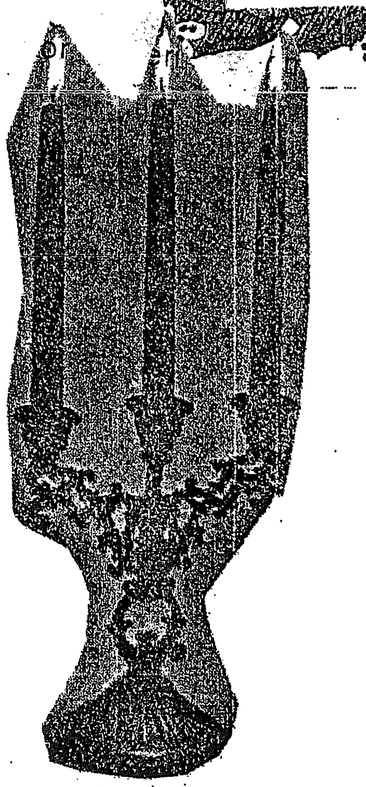

ÅRSMELDING FRÅ STYRET I VIDREK GRENDELAG, 1982

Styret i denne perioden har vore:

Martin Indregard (form.)
Gunnar Hansen (nestform)
Gaute Eidissen (sekr.)
Jenny Johansen (kass.)
Tore Kongsbakk (st.medl.)
Karl Gunnar Bjerkelund (st.medl)
Gunvor Nygård (st.medl.)

Styret har hatt 9 styremøte, og det har vore 3 medlemsmøte. Dei viktigaste oppgavene vi har arbeidd med er:

BRØYTING FOR ELDRE: Vi søkte og fekk midlar til ei viss brøyting fo eldre. Den uvanlig snøfattige vinteren gjorde brøyteproblema små.

GRENDEHUSET. I dette første året med skolen som grendehus har vi hatt Martin, Osvald og Inger - seinare Tore - som våre representant ar i grendehusstyret. Olga (frå Sanitetsforeninga) er formann i husstyret, og Harry er kommunens representant.

Budsjettet for grendehusdrifta rekna med vel. 10.000 kr. til strøm, og inntektene var rekna til vel 2.000 kr. (Grendelaget betal 1000 kr i leige, sivilforsvaret 500, bl.a.) Inntektene er blitt større enn vi trudde. Sommarleiren ga 1200 kr. inntekt, sanitetsf eninga har bevilga 500 kr, og dei to dansefestane samla inn ca. 2000 kr. Mild vinter ga dertil lite strømforbruk.

Kommunen sitt tilskott til drifta har latt vente på seg, og er i skrivande stund enda ikkje klart. Denne seindrektigheta har gjort at vi har hatt vanskar med å klare å dekke strømregningene. Vi har ein gong fått stengningsvarsel, men har unngått avstengning.

Vi er muntlig lovæ eit tilskott på 5 - 6000 kr. Dersom dette går i orden, vil dei innsamla midlane kunne brukes til forbetring av isoleringa (glava på gymnastikk-taket). Grendehusstyret har sokt om midlar frå kommunen til å etterisolere heile huset, men har enno ikkje fått svar. Og det lat vel vente på seg.

Husstyret organiserte i vår rundvaskdugnad, med godt frammøte.

IDRETTS- OG LEKEPLASSEN

Arbeidet med plassen ved skolen er på det nærmaste ferdig, dels med leigd hjelp, dels med fleire dugnadar. Vi ventar å kunne lage skøytebane i vinter, og til våren kan finpussing av dekket skje. Enno trengs det ein del grus, montering av lys, mm. Lekeapparat har det ikkje vorte pengar til denne gongen, så det må løyses på anna vis. Pr. 1/11 hadde vi brukt ca. 19000 kr (av dei 20.000 vi fekk). Hovedutgifter er planeringa (kr. 7200), grus (vel 9000 så langt) og fiberduk (2000 kr).

BALLPLASS VED GJERDEHAUGEN

Arbeidet der er innstilt etter protest frå naboen og arbeidsforbud frå bygningsrådet. Bruken av området vil bli avklart i samband med spørsmålet om byggefelt.

SKILØYPA

Grendelaget har på medlemsmøte diskutert spørsmålet om lysløype, et at Nils Ryeng først hadde informert styret om mulighetene for tilsk Vi må regne med ein eigenandel på noen titusen for ei lysløype. Vi vedtok å rydde løypetraséen og prøve interessen for løypa før spørs- målet om lys blir tatt igjen. Gjennom to dugnadar er no løypa rydda mellom skolen og kjerkegården. Strekninga skolen - Røssåsen står igjen.

IDRETTSLAG
Vi har stifta Vidrek Idrettslag, med dette styret: Martin (form), Tore (sekr.), Gunnar (kass.), Karl Gunnar og Gaute (st.medl.) Idrettslaget vil - dersom det blir aktuelt - søke om tilskott til lysløype, men det bør også kunne sørge for å få sving på idrettslivet i bygda, så mykje sprekt folk som her er. Skøyteløp og skirenn til vinteren, fotball og friidrett til sommaren bør vere aktuelt.

VERNEPLAN FOR VIDREKØYAN
Grendelaget har handsama Naturvernkonsulenten sitt forslag til verneplan. Vi godtok framlegget, men ba i tillegg om å få forbud mot motorbåtferdsel opptil land, og forbod mot alle faste anlegg. Det er no opp til konsulenten å fremme saka for kommunestyret, men det går visst seint med arbeidet hans.

E 6
Vi har fått avslag på søknad om å utvide 60-km. sonen nordover og sørover, men har anka dette avslaget. I samband med at kommunen planlegg busslomme ved Krysset, er det håp om å få flytta skiltet der utafor Gjerdehaugen. Alle monner drar.
E-verket har lova å sette opp betre veg-lys frå Krysset og innover - uklart kor langt.

SØPPELSTATIV
Eit medlemsmøte vedtok å sende brev til kommunen og be om fritak frå den påtenkte renovasjonsordninga, som vi anser for unødvendig og dyr. Svar på brevet har vi derimot ikkje fått, til denne dag.

MINNESTEIN PÅ KJERKEGÅRDEN
Vi har fått overlatt ca. 1500 kr. frå den gamle Vidrek Selvhjelpsforeninga, gjennom Edvin Ravn, og vi har vedtatt å bruke pengane til ein minnestein over Vidrek-folk som døydde før her blei kjerkegård. Ein komité med Jenny, Sigfrid og Harry har utreidd saka. Årsmøtet skal avgjøre teksten på minnesteinen.

Vegen E6 -SOMMARFJØSBAKKAN
Vi har skrive til kommunen og bede dei ta ansvaret for vegen, herunder vedlikehald. (det same ba vi om for Sjøvegen). Hittil har ikkje meir skjedd.

GRUNNEIGARSAKER
Eit medlemsmøte har drøfta oppretting av grunneigarlag, serlig med tanke på å hevde rettar i utmark og på fjellet. Vi valde ein komite for å utrede saka: Jørgen, Gaute og Harry. I løpet av vinteren tar dei sikte på å legge fram forslag.
Grunn/planutvalget oppfattar vi som lagt på is så lenge.

FESTLIGHETER
Vi har arrangert juletrefest, 17.maifeiring - med flott 17.maitog, heat og musikk -, og St.Hansfest i fjæra. For å skaffe pengar til huset er det halde 2 lørdagsfestar med dans.

KURS
I vinter blei det arrangert gammeldanskurs, med mange og svært entusiastiske deltakarar. Der rann det mykkje god sveitte.
I haust har vi ikkje fått sving på kursinga, men forslag for vinteren ligg føre.

BARNEGRUPPA

I heile vinter blei det halde"mandags-skole" før dei minste. Men i haust har antallet ungar vore så lite, at ein førebels har innstilt drifta. Ingebjørg, Randi og Ragnhild har fungert i barnegruppa.

AUSTAVINDEN

Bladet har komme jamnt og trutt, og er fortsatt eit svært viktig innslag i aktiviteten vår. Ikkje minst er det populært hos Vidrek-emigrantane. Styret har diskutert å bruke bladet meir til å gje referat frå sakene som styret handsamar, men dette er enno ikkje kommen i orden.

Problemet for bladet er å få fleire til å skrive. Oppfordringa er hermed gitt.

Bladstyre har vore Jenny (red.), Sigfrid, Albert, med Liv, Tore, Fred og Kjell som viktige medarbeidarar.

UNGDOMS- OG FRITIDSGRUPPA

MEDLEMMER I GRUPPA: KARL-GUNNAR, TORE, OLAV og ANNE-BERIT

I frå siste årsmøte har fleire felt i frå. Me var sju stykke, nå er me fire.

Aktivitetane i gruppene har vore så forskjellig. I gruppa for 1. til 3.klasse har vi hatt ein dag i veka, forandra i det siste frå onsdag til fredag. Her er det Kjell, Tore, Paul-Ove og Helge som har hatt ansvaret. Frammøtet har vore litt dårlig den siste tida. For å prøve og få interessa opp att, tenkjer me å forandre litt på opplegget. Istaden for kvar veke, kan me ha ein dag i månaden, og at foreldra kan vera med der. Det tror vi kan bli artigare for ungane.

For gruppa fra 4.klasse og oppover har aktivitetane vore bra. Vi har nå ein del utstyr som blir flittig bruka. Her går det stort sett knirkefritt. Ordninga med vaktene nå er at medlemmene i fritidsgruppa stiller opp kvar sin fredag.

Ellers kan me nemne at me arrangerte den første dansefesten her på Vidrek i vinter. Det vart bra frammøte, og nettoen vart ca 1000,- som gjekk til strøm på skulen.

REGNSKAP FOR VIDREK GRENDELAG I98I/82.

Overført fra I980/8I	Kr- I474I,57	
Kont., abonnement, gaver	2I60,-	
Annonser i Austavinden"	500,-	
Trykking av "Austavinden"		II49,40
Fra kulturstyret til brøyting	2000,-	
Utbetalt til samme		2000,-
Fra kulturstyret til lekeplass	2I00,-	
Fra Ankenes sparebank	500,-	
Fra kulturstyret til I7.mai.ass	400,-	
Tjent på samme	7,65	
Fra kulturstyret til lagsarbeide	900,-	
Gave fra Viraksanitetsforening	500,-	
Innkommet på fest v/ungdomsgr.	I095,65	
Innkommet på dansekurs	I725,-	
Betalt instruktør kurs		I450,-
Husleie for kurset		275,-
Lysregninger		5084,-
Husleie for grendel. tilsteln.		I000,-
Til barnegruppa (julepynt bl.a.)		902,54
Til ungdomsgruppa		546,I0
Leie av film		I000,-
Grusing av fotballøkke ved Gjerdhaugen		4284,80
Nivilering av skolegården		70,-
Utbetalt til lekeplass		2088,90
Blomster		60,-
Underskudd på julefesten		I5,05
Innkommet på siste bygdefest	80I,I5	
Utg. til Austavinden		542,I5
Abonnement	30,-	
Ballanse		7893,08
	2746I,02	2746I,02

Revidert I7/II-82.

Ingebjørg Eikeland

ÅRSMØTET I GRENDELAGET

Søndag 21 november var det årsmøte i grendelaget, med vel 20 frammøtte medlemmer. Årsmøtet slo først fast at berre dei som hadde møtt fram kunne stemme, og at ein ikkje kunne røyste for andre på fullmakt.

Deretter godkjente årsmøtet styret si årsmelding og regnskapet.

Så var det valg. I styret var Gunnar Hansen, Gaute Eidissen og Gunvor Nygård ikkje på valg. Elles vart det gjenvalg til styret: Martin Indregard (form.), Jenny Johansen, Karl Gunnar Bjerkelund og Tore Kongsbakk. Varamenn til styret: Osvald Eilertsen og Gerd Bjerkelund.

GRUNNEIGARUTVALGET: Jørgen Kongsbakk, Gaute Eidissen, Harry Johansen.

UNGDOMS/FRITIDSUTVALGET: Anne Berit Søfteland, Karl Gunnar Bjerkelund, Erling Høgset, Stein Indregard, Randi Bjerkelund og Alf Harald Bjerkelund.

AUSTAVIND-REDAKSJONEN: Jenny R Johansen (red.), Sigfrid Indregard, Albert Olsen, Ingebjørg Eilertsen. Ungdomssidene: Tore Kongsbakk og Kjell Torsteinsen.

Representantar til GRENDEHUSSTYRET: Martin Indregard (varam: Jon Martin Overvåg), Osvald Eilertsen (Varam: Lilly Kongsbakk) og Toril Hansen (varam: Gunvor Nygård).

BARNEGRUPPA: Monica Østerman og Liv Overvåg.

VALGKOMITE: Kåre Bjerkelund (innkaller), Toril Hansen, Jørgem Kongsbakk.

REVISORAR: Olga Olsen og Sigfrid Indregard. Vara: Gyda Kongsbakk.

JULEFESTKOMITE: Ingebjørg, Osvald, Marit, Jan, Toril, Willy.
"Rekruttar": Jørn og Paul Ove.

17.MAIKOMITE: Anita og Svein, Thor og Karin, Tandi og Alf Harald.

Årsmøtet røysta deretter over teksten på innskrifta på minnesteinen på kjerkegården, og slik vart han:

MINNE
OM ALLE FRA GRENDA
SOM IKKE FIKK SI KVILE HER
FRED

Minnestein-komiteen la fram eit oversyn over dei vidrekingane dei hadde spora opp og som var døde etter at kjerkegården i Håkvik kom (år 1900) Fram til påske må folk melde frå om evt. gløymde, feil, og helst også dei data som manglar på enkelte. Namneoversikten vil bli oppbevart i eit tilgjengelig skap på kjerkegården.

OVERSIKT

Namn		fødd		død	
Ole T. Hansen			1825		1900
Ingeborg Lavine Johnsen		28/3	1826	18/12	1903
Oline Ravn					1909
Andreas Hansen		19/5	1827	13/7	1909
Ole Ingebrigtsen					1909
Karen Marie Hansen,	f. Jansen		1820	24/6	1912
Hans F. Amundsen		23/6	1851	10/11	1914
Edvard Hansen		3/7	1895	5/11	1916
Lava Rasmussen					1917
Iver Lech Ravn					1917
Johanne Larsen	f. Enevold				1919
Elisabeth Deepington	f. Olsen	8/6	1893	22/1	1920
Ane Johanne Olsen		18/1	1862	14/12	1920
Albert Olsen		7/11	1900	29/6	1920
Josefine Eidissen		8/10	1850	21/9	1920
Iver Lech Amundsen					1920
Johanne Kristine Olsen	f. Erlandsen	28/11	1860	7/3	1923
Annar Johannes Kvamme				/4	1923
Arnt J. Hansen		6/2	1859	8/2	1924
Betzy Ravn og Lillegutt		23/3	1927		1927
Ella Kongsbakk		19/9	1928	19/9	1928
Lars Lorentsen					1928
Anne Oline Ravn	f. Iversen	28/6	1860	26/12	1930
Antonette Hansen		11/7	1866	9/12	1931
Ove Bygd					1931
Kristian Kongsbakk		26/2	1932	26/2	1932
Jon P. Eidissen					1932
Amund Eliassen		27/2	1852	28/3	1932
Jakon Ravn		31/10	1889	3/5	1932
Lars Rasmussen Holtvik				30/3	1933
Jonette Olsdotter		11/9	1858	15/6	1934
Johan Adolf Andreassen		18/10	1858	18/6	1935
Berntine Eliassen	f. Ravn	25/8	1854	9/5	1936
Jonette B. Amundsen	f. Martinussen	18/10	1862	23/5	1936
Hans Olai Ravn		17/8	1861	7/3	1937
Alf Sandberg Horne		17/5	1901	13/3	1940
Karoline Enevoldsen					1940
Julie Andreassen		31/12	1866	15/5	1940
Marie Elisabeth Olsen	f. Martinussen	27/4	1867	15/4	1940
Eliseus Johan Olsen		1/9	1854	3/1	1941
Elisabeth Enevoldsen					1941
Oluf Cr. Olsen		22/12	1862	16/6	1943
Hans O.J. Olsen		15/2	1865	19/2	1945

Førjulstreff.

2. søndag i advent arrangerte Ankenes musikkorps konsert på Vidrek. Det var første gang de besøkte bygda. Det var jo også ei fin anledning til å få servert en kaffetår en søndags ettermiddag.

På slaget 5 kom musikkene ca 25 stk.

Konserten var delt i to så det blir kaffe i pause. Det var duka til tre langbord i storsalen.

I pausen spilte Martin gitar og det var litt allsang. Ei lita utlodning skulle det også vere så åresalget gikk strykende rundt kaffebordа.

Etter å ha fått i seg noen kaffekopper og litt mat var det og ta fat på siste del av konserten. Det var fint å høre på men for mange var det vel i sterkeste laget, for de røde serviettene tyta

ut av órene på fleire, men
men de var jo vagt der
for å brukes så hvorfor
ikke.
Nu var det ongenes tur til
å få servering. De måtte
vente tilslutt p.g.a. bordplass.
Men nu skal jeg si at
sjokoladekakene fikk fart
av fatene og brus smakte
ekstra godt for en som
hadde venta så lenge.
Da musikken var ferdig
med sitt var det overraskelse
av et lite honorar som
takk for at de ville
komme hit.
Tilslutt gjenstod trekkinga
med den spenning som
det skal medføre.
Så sier vi takk for en
koselig ettermiddag.
Og en hjertelig takk og
velkommen igjen til
Ankenes musikkorps som
ville arrangere årsjulekonsert
for oss.

FREM FRA GLEMSELEN

"De steike vaffelkaka"

Innerst i hjerte og framst på tonga, sier et gammelt ordtak. Er det noe du liker eller er spesielt glad i så vil du gjerne snakke om det.

Vaffelkaker er godt. Har enda ikke truffet noen som ikke kunne fordra vaffelkaker. Anvendelig er den også, og har vel status en plass mellom vanlig brödskive og virkelig godkaker. Til hverdag og fest, helg som högtid er vaffelkakene med. Bör sjölsagt ha sin hedersplass på frokostbordet juledagsmorgenen.

Hvem kan fortelle hvor gammel denne måten å lage god mat på i grunnen er. Den går iallefall lenger enn mitt minne.

Ja det var akurat framstillingen vi skulle snakke om, nemmelig å steike vaffelkaker. Nå tenker jeg ikke så mye på dagens metoder, med röra i en plastkomme der mixmasteren kvin med tusenvis av omdreininger i minuttet. På kjökkenbenken står jernet, helst med en liten duk under. Skjönt dette termostatstyrte vidunderet minner lite om virkelig vaffelkakjern, forniklet og skinnende blankt som det er. Ikke er det noe dimensjon over produktet heller, bare en god munnfull for en voksen kar.

Nei som så ofte för må jeg en förti - femti år tilbake i tiden for at det skal bli noe greie på sakene.

Jeg steikte mye vaffelkaker i min tidligste ungdom, og det foregikk helst på lördags formiddag. Husmora hadde mange gjöremål i den tiden og en slik halvvokstring enten det var gutt eller jente kunne godt settes i steikinga. Den största bollen i settet fyllt til randen med kjukk god röre, nå ja det kunne så menn være en midels stor gryte. På den svarte og glovarme vedkomfyren stod jernet, og nå kan du snakke om jern. Jeg tenker da på den virkelig gamle sorten som stod over direkte varme. Ringene ble tatt av komfyren så mange at det ble svingrom, så ble jernet som i grunnen bestod av to hoveddeler satt over ildmörja.

Du trudde vel at det nå bare var å ause i. Å nei glemmte du den neste prosessen var du ille ute. På benken at med röra stod smorningen, et tefat med en talgklomp innpakket i en töybit, den skulle jo handteres. Jernet var nå omsider blitt så passelig varmt at produksjonen kunne ta til.

Med ringkroken hukkt du tak i en liten böyle på overdelen av jernet som var hengslet i akterkant og skora denne delen opp mot ovnsröret. Denne böylen var nå helst brent bort sånn litt om litt. Du måtte da bare kile ringkroken i mellom for å löfte og så heller ta imot med en vedskie i andre handa. Så tok du den omtalte talgen og gnudde godt både på under- og overdelen av jernet. Å beregne mengden av röre som skulle til i hver kake, plate heter det vel nå, var en vurderingsak alt etter störelsen på ausa.

Når overjernet var lagt på, helst uten alt for mye skvetting, hengte du deg over ringkroken og pressa ned til röra tytte ut langs kanten. Så flytta du kroken til kanten av jernet og svinga det rundt, översiden skulle helst steikes först.

men her kunne du bli plaga. Jernet som svingte påen tapp i hver side og da med halvdelen ned i fyrrommet trengte plass. Hadde du ikke sörget for skikkelig vaffelkakeved så kunne du som sagt bli plaga. Den måtte være småkleven slik at den ikke ruva så mye i fyrrommet at den ble til hinder for svingen.

Det var nå den virkelig gode og langtrekkende vaffelkakelukten ble til. Litt röre og talg randt ned i komfyren, brandt godt og röyken tok lukta med seg opp gjennom pipa.

En kald og klår vinterdag med bare sånn passe drag i luften sprette steikluktlukten seg langt bort gjennom bygden. Karer ved håggstabbene borte på gårdene rettet ryggen og snuste ut i luften. "De steike vaffelkaka."

Men du glemmer vel ikke jernet, det skal så kaka blir steikt på andre siden også. At både röyk og varme gufsa opp under denne manöveren var nok ikke til å undgå.

Så spörs det om du har vært heldig med smöringen, som det heter i sporten. Å jau da, ho heng så vidt med overjernet brun og fin ferdig til hösting.

Slik gikk det da kake for kake til stabelen var både hög og dryg. Den siste, skrapkaka, gikk helst direkte til ungan og dem var det skjelden mangel på i den tiden.

En må vel bare innrömme at det har skjedd en ikke ubetydelig utvikling når det gjelder måten å framstille vaffelkaker på, men noe er blitt borte under veis. Den gode steiklukten som la seg bortover bygda til glede for flittige vedhoggere, den kjenner du ikke mer.

Så er det bare å önske ei god jul og et godt nyttår til alle vaffelkakens venner.

Albert

- Borit si kakeoppskrift -

Fru Olsen skulle bake en kake etter en oppskrift som kom over radioen. Hun la ikke merke til at aparatet stod mellom to stasjoner, hvor den ene sendte morgengymnastikk og den andre husmorstanytt.
Oppskriften ble slik:

Vi begynner med 300 gr smör og springer på tåspissene i 200 gr farin rundt på gulvet med eggehvite i hoftehöyde. Rör godt rundt og sving med venstre arm sleiva over hodet til deigen er godt utrört. Sukker og eggeplomme piskes opp til albuene til bollen har passert bordet. Ha i to ts bakepulver og strekk tærne til sitron - dråpene renner godt bak hodet. Sitt på huk og gyng i en ts vaniljesukker, så det smeller i deigen.
Reis opp og smör i vuggende gang rudt gulvet, mens vi har deigen hengende lös vedsiden av armene. Vi smyger oss opp i kakeformen med bena i kryss over hodet til ovnen ligger rett ut på gulvet. Deigen strekkes rundt bordet mellom stolene og töyes to ganger over skuldrene til vi kommer igjen neste morgen til samme tid.

DEN HALSBREKKENDE JULEHANDELEN.

Etter mangfoldige års ekteskap skulle Per og Lisa foreta julehandelen i hopes en sånn yndig desemberdag.
Utafor et av byens gullsmedvinduer blei de stående og betrakte alle de kostelige juveler. Fruen var særs interessert, men tok en snarlig gløtt inn på kundehopen i butikken. En god venn står der og hilser på de utenforstående, - dog med sin spesielle personlige høflighet. Han tar ut sine løse tenner og bukker dypt mot vinduet. Lisa utbryter i stillferdig rystelse: "Neimen, se på han der!" Men - med sitt skarpe sidesyn ser hun sin hjertens kjær besvare hilsnen med like tannlause kjæker. Oj - oj, om blodtrykket gikk høgt, blei humøret på dama uhyre nedsunken. Julehandelen fikk en akutt stopp og det har ikke gått rykter om at nytt forsøk har funnet sted med samla familie i seinere år.

-0-0-0-0-0-0-0-0-

Har dåkker hørt om 3-åringen som fulgte tippekampen med stor iver. Etterpå ville han repetere markeringene for seg sjøl og sa: "Nu ha vi jort, nu ha vi jort, jæmme".

-0-0-0-0-0-0-0-0-

DET HAR KOMMEN MÆ FØR ØRAN AT DET FINNES VIRAKFOLK - JA TEL OG MED LÆSERA AV AUSTAVINDEN - SOM IKKE HAR FÅTT ME SÆ AT DET FINNES GARNBU I NÆRKLASSEN HER PÅ BAKKEN: BÅDE TEL KVARDAGSKLEA OG FÆST, OGSÅ VÅTTA OG LÆST, HÆKTOPRIS IFRA 6 OG TEL I4, JA, DET E IKKJE SAMME SORTEN, MEN FELLES E AT DET E REINE SJÆRE ULLA, JA, DU MÅ B RRE IKKJE TRU Æ TULLA. KOM OG SJÅ SÅ SKAL DU KJENNE PÅ, DE E IKKJE VÆRD Å EKSTRA PÆNGA SÅ NÅ MAN BÆSTE KVALITET KAN FÅ, OG DET BÆSTE RESULTATET OPPNÅ. OG SKULLE DET HA SKJEDD AT DU IKKJE HAR FÅTT FATT I PRESANGER ÅT ALLE, KAN Æ ET GODT TIPS JE TEL ALLE - SJÅ DE PLEDDAN SOM NO Æ KAN VISE, JA, DET E TENG SOM ALLE MÅ PRISE. ENTEN MAN NÅ LIGG I NYHUS ELLER GAMME, SÅ E VARMEN AV ET ULLTÆPPEN DEN SAMME.
VÆR VELKOMMEN TIL EN GARNKIKK NÅR DE PASSE!

Ingebjørg.

Jula 1982.

Til Austavinden med alle sine læsera!

Först vil e berömme redaksjonen som endå et år har brukt tid og omtanke på å få istand dennan velsigna avisen. Sjöl om vi så bor utför bygda som oftast e svært så dan når dit gjeld å sende inn stoff, kan e underskrive på at når avisen först dompa ned i postkassen, blir han ikkje lagt bort för han e saumfonn ifrå först te sist. Takk ska dokker ha!

La alle oss anner gå sammen om et felles nyttårsløfte: Der ska alltid vere nåkka stoff når redaksjonen ska gå laus på ett arbeid!

Så vil e onske familje og venna ei triveli jul og et godt og fredeli 1983.

Helsing Rönnaug m/familje.

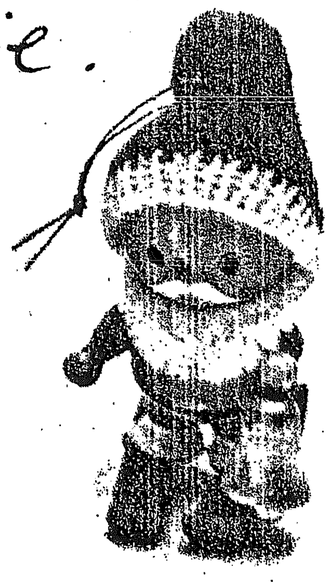

Jula på Vidrek før.

Når mørketida satte inn for alvor uti desember, da begynte vi unger å glede oss til jul. Er det mange uker igjen nå? gikk vi og maste. Tida fram til jul fortonet seg lang og gikk sakte.

Men så tok husmødrene kjevlet og baksterfjøla fram og begynte så smått med julebaksten.

Det første virkelige tegn på at nå nærmet jula seg, var at det kom folk på døra og solgte julehefter. Det var: "Jul i "Hologaland", "Nissens Jul", "Glade jul" og mange andre julehefter med fine omslag med julemotiver og lesestoff som hørte jula til. Det var kos! Det begynte å lukte smultringer på kjøkkenet. Kjøttrullene og syltaflesket lå og godgjorde seg i laket, og var du riktig heldig, fikk du en smakebit. Så kom det noen og solgte julemerker for Saniteten. Det var spennende å se hvilket motiv det var på dem dette året. Så lita som du var, var alt dette store gleder.

På skolen begynte vi å øve på skuespillene til juletrefesten, og juleferien nærmet seg med prøver og avslutningsdag med pynting til juletrefesten.

Hjemme ble det fler og fler sorter julekaker lagt i boks.

Så endelig var "kvelden før kvelden" kommet. Var vi heldige, var det måneskinn og nysnø ute. Da var det karene for rundt med den berømte julskåka. Det hendte på morgenen på julaften at gubbene på gårdene måtte klatre ut vinduet for å komme seg ut. Døra var blokkert. Men revansj skulle det bli! For natt til nyttårsaften var det nyttårsskåke, og da skulle de få igjen!

Så ble det jul, Men for oss som var små, syntes det som en uskjikk at man skulle holde seg inne hele 1. juledag! Den som gikk til naboen da, gikk "Jul-Per", som de sa. Så det var bare å ta det med ro hjemme med julegavene. Men det kunne jo vært moro og sett hva ungene på nabogårdene hadde fått i julegaver! En gang ble visst lysten for stor for en liten nabogutt. Han gikk til Karl Olsa på 1. juledag for å se til kompisen sin. Men "Jul-Peren" ble vist hjem!

Men så 3. juledag braket det løs. Da traff vi alle de andre ungene på julefesten, og da gikk samtalen høyt, og spørsmålene haglet: "Hva fikk du i julegaver?" Noen hadde fått noe nytt i klesveien som de hadde på seg på festen. Men julegavene var ikke så store, og klærne ikke så fine og dyre som de er i dag! Men vi var lykkelige og glade for det vi hadde fått.

Jeg husker en gang det var julefest på "gammelskolen". Jeg var lita og ventet på nissen. Men det var den sværeste og mest avenserte julenisse jeg har sett! Det dundret på døra, og inn kom en nisse med tre hoder! Jeg ble fælen! Krydde meg opp på armen til pappa. Hodene snudde og vridde på seg og snakket med hverandre. Nissen tok til og med fram lommetørklet og pusset alle tre nesene. Har hverken før eller siden sett slik en nisse. (Men tror han er flyttet til Tangan).

En gang på "gammelskolen" husker jeg at døra gikk plutselig opp, og inn kom en flokk med julebukker med horn og klauver. De raste rundt i kriker og kroker og holdt et svært styr. Jeg så meg om etter unsetning. Øynet kun gamle bestemor. Jeg sto bak henne, men det var litt utrykt, syntes jeg.

Men tida gikk, og vi ble større. Nissene virket ikke så skremmende lenger. Og jeg husker en gang. Det var en nisse med "enkelt" hode som vi bestemte oss for, noen røverunger, å følge etter ut av skolen og se hvor han kledde av seg og hvem nissen var. Nissen sprang bort mot låven til Karine, og ungflokken etter. Vi kjønte at det var der han hadde "hovedkvarteret". "Gå ut!" skreik han. "Ha dere bort!" Hvordan det gikk, om vi fikk se "avdukningen", det husker jeg ikke. Men moro var det, om ikke så snilt.

Senere i romjula gikk vi ungene på julebesøk til hverandre. Da fikk vi se gavene de andre hadde fått. Men det aller fineste, synes jeg, var å få se juletreet de andre hadde. Alle hadde jo forskjellig pynt på sine tre. Så ingen hadde likt tre. Det var kuler, og det var pynt som var forskjellig for hver gård. Så fikk vi smake på julematen hos hverandre. Kaksortene og pålegget var jo også litt forskjellig for hver gård. Og det var moro å smake hva de andre hadde.

Dette var noen minner fra jula på Vidrek da jeg var lita.

Så ønsker jeg alle Vidrekinger ei riktig god jul 1982!

Marit.

JUL OG JULESKIKKAR.

Vi høyrer stundom at folk klagar og ber seg når ei helg nærmar seg. - arbeidsglade, strevsomme menneske, dei seier som så: No kjem no denne helga att! Eller: Sørgeleg at denne helga skulde kome på tvera for oss! Jaja! Det kan no så vere. Held ein no på med eit arbeid som ein gjerne vil få frå seg snart, så kan det jo vere både så og så med helg og heft og stans.

Men aldri har eg høyrt slikt når det var jula som nærmar seg. Berre dette er ein peikepinn på at jula ho står i ei sertsoda. Ho har folk meir lyst på enn alt anna. Til jul gled dei seg dei aller fleste. - Nå, ein høyrer nok stundom: - Fælt til styr og ståk og strev og mas til denne helga. - Kanskje helst av kvinnfolka.
Men eg trur dei meiner ikkje så stort med det. - visst er det mas og kav og arbeid før alt er klappa og klart. For kvinnfolka iser: vasking og reingjering, baking, steikjing, handel og vandel med smått og stort, - eit kross som aldri ellers i året.-
Men likevel! Alt går med liv og lyst, med godt humør. Det er ikkje mange som klagar om arbeidsdagen blir lang. - Hugen er fyllt av dette eine: at no kjem jula. Den tida som alltid har vore så framifrå gild, - heilt sidan vi var små born.
Om vi er vaksne blitt, - for lenge sidan kanskje, - når jul er i vente vonar vi liksom at no skal vi få kjenne att - i allfall noke av den store, gilde barnegleda. Eg trur det er slik med oss mange. Om vi ikkje er klåre over det sjølv mange gonger.

Er det nokon fest, nokon høgtid i året som har ein gamal og sterk og rik tradisjon å byggje på, - ja så er det først og fremst julehelga og julefesten.
Korleis er det med sjølve namnet - jul? Det skal vere sværande gamalt. Eg veit ikkje kva ordet tyder, og eg har høyrt at språkgranskarane er ikkje så heilt visse på det heller. Det går så langt - langt attende i språkhistoria. Det er no i allfall eit namn som fører oss tilbake gjennom heile den kristne tida, og langt inn i heidenske tidbolkar.

Og på same måten med festen, og høgtida. Det er ikkje krister domen om er den ophavelege grunnen til julehøgtidinga.

Går vi til den gamle romerske soga, finn vi at romarane var vane med å halde ei festveke på denne tid av året. Saturnalia kalla dei det. Det var festane til æra for Saturnus,- den romerske guden for såing og innhausting. - Og i vår soga finn vi noko liknande. - Her i Norden feira dei midvintersnatta og dei to fylgjande døger med ofring og sakrale drikkelag. Det var stort midvintersblot til gudane. Det var då mest dyr dei ofra: hestarog hundar iser, - stundom menneske og. Ofra blei slakta over store kjelar, "blotbollen" dei kalla. Her blei blodet samla opp. Sidan dyppa dei kvister i blodet og skvetta utover veggene i hovet og over dei som tok del i blotinga. Alt gjekk føre seg under stort alvor og høgtidelege seremoniar, - det kan vi vere visse på.

Kjem vi så bort frå heidendomen og inn i kristen tid, går denne midvintersfesten over til å bli det han no er, - minnefest for Kr. fødsel, - det som vi vonar og trur at han må vedbli å vere i all tid framover.

Men som fødselsfest har ikkje jula alltid vore feira på same tid av året, - på same dagen av året som no.

Først blei Frelsarens fødsel feira på 6. januar. - Det var i det fjerde hundreåret at den kristne kyrkja la festen til den tida vi no har, - 25. desember. Denne dagen hadde før vore vigd til sol invietus - den ubeseirende sol, og dette peikar altså tilbake på soldyrking, at jula har vore ein fest for sola. Ho var på retur. Ho hadde sigra over vinteren og kulden og vondskapen. Og her er vi vel kanskje komen til det primære grunnlaget for jula.

Men tilbake til tidspunktet. - Vi ser altså at det er blitt påverka av den eldre tradisjon, etter den førkristne gudstrua. - Og på same måten er det med juleskikkane og alt det som i så måte er knytt til jula. Dei er i høg grad leivningar, overlevningar frå eldre heidenske folkefestar. Tradisjonen har her vore sværande sterk, slik at den nye trua med sine nye tenkjemåtar ikkje har greid å velte han av seg. Folk har ikkje vilja gje slipp på det gamle, og så har det smelta saman med kristen kyrkjeleg høgtid.

Eit døme på kor sterk og inngrodd gamal tru og skikk har vore: På ein fjellgard langt oppe i Setesdalen hadde dei for berre nokr få år sidan ein ting ståande på ei hylla inne i stua. Det var ein gama rar figur som dei kalla "fakse". Kvar jul smurde dei han til med feitt og slikt. Han som kom over dette, vilde ha greie på kvifor dei gjorde slik. Men folket på garden vilde nok ikkje ut med det. Dei sa berre at fedrene deira hadde gjort slik, og så var det best at dei gjorde det same. - Ein gamal husgud i vår tid.

Her i Noreg kan vi skilje millom to slag gamle juleskikkar. For det første er det no dei som viser tilbake på heidenske religiøse førestellingar. - Skikken med juleneket er ein slik. Han har si rot i ei magisk dyrking av ein vegetasjonsguddom. Kornet var det mest verdfulle av alle grøda. Difor skulde ein ofre av det. Heldst skulde neket vere det første kornbandet ein skar om hausten. På denne måten gjorde ein seg til vens med guden for grøda. Så vilde han la det vekse godt neste sommar.

Dei fleste av dette slag skikkar er å føra tilbake til - forfedredyrking-. Her har vi då først og fremst trua på tunkallen, gardvorden og kva namn dei no kunde ha på han.
Det var den første eigaren av garden. Han som hadde rydja garden frå nytt. Han måtte ein halde seg godven med, så han ikkje flytta frå garden, for han levde nok her og var ein god hjelpesmann for dei som no hadde garden og levde der. - Julekvelden skulde difor folk røme stua, langbordet dekkjast med helgakost, og høgsetet pyntast. Det var fo gardvoren.

Her skal og nissen nemnast. Han er jo ein velkjend figur i norsk juletradisjon. Eit grautfat på fjøslemen til han julekvelden. Så var han den gildaste hjelpesmannen i fjøs og stall og løe. - Men førestellinga om julenissen som ein gamal fyr, med rau topphuva og langt kvitt skjegg er ikkje den opphavelege her i landet. Det er noko som er kome inn seinare - utanfrå altså.

Det andre slag juleskikkar er dei som er knytte til magiske tilsverjingar mot alle slag vonde makter som var på ferde i jule - tida. Dette var i grunnen det dei mest streva for: -å verje seg mot oskereia og all slag vondskap som raste gjennom lufta og trua både folk og fe.

Oskereia var eit fylgje av vonde vette som kom ridande med stort bråk. Ho kravde offer, og kunde ta med seg folk. - Ophaveleg ser det ut til at denne ferda blei ført av ein som heitte Ståle. I Setesdal talar dei såleis om Stålesferda. Vi finn same førestellinga hos samane. Her heiter føraren Stallo. Og det skal vere eit låneord frå urnordisk mål. - I somme bygder her oppe i Nordland finst også namnet - gandferd - på denne julereia. Det heng då saman med trua på gand - fennegand.

Tre netter før jul bar det til . Den natta kalla dei tussinatta, for då drog tussiferda framom. Det er den lengste natta i året, ved solkvervet, og dei trudde at dyra kunde tale då. Kua beit såleis i lekkja og sa: "Lussinatta lange." Og veren svara: "Ho er som to".

Budeia hadde mykje å streva med før jula. - For det første måtte no kyrne vere fine og feite. Og så var det så mykje om å gjere minst ei ku hadde kalva, så det var mjølk til huset til helga. Dette er jo vetig og god tradisjon, som ikkje berre byggjer på overtru og fåkunna. Ein skulde stelle godt med dyra, så ein fekk hugnad og god gagn av dei. Synd mot dette skulde så visst ikkje gå ustraffa. Var det mjølkelaust i huset til jul, ja så skulde budeia pent få sitje og ri på fjøstaket julenatta med ei bøtta over hovudet og kakle som ei høna - til støkk og åtvaring for ettertida. - Stakkars kvinnfolk. Blei dei ikkje fælt tyrraniserte! Nå, dei hadde no sitt og seie dei med. - Eit mottrekk: Dei karande som ikkje hadde seg ut på sjøen etter fisk til jul, - kveita til og med, - ja dei skulde sitje og ri på nausttaket julenatta. Latskap hos mannfolka skulde altså straffast like hardt som vanstell og slurv på spinnesida. - Elles er det vel lite truleg at så strenge straffemåtar har vore sett i verk. Men vi forstår at det er manndom, godhug og dygd tradisjonen vil appelere til.

Julekvelden fekk kyrne ei ekstra overfaring med kosten, og så fekk dei friskt bar i båsane. Før budeia gjekk av fjøset, tok ho ein kolbrann av grua og laga krossteikn: i alle båsane, over alle dører og vindauge. Over inngangsdøra eit retteleg stort eit. - I heidensk tid sette dei Torshamar - teiknet over dørene til verja mot dei stygge jotnane. No skulde alt slag utyske halde seg borte når dei såg krossteikne

Gjætarguten hadde sitt å vareta. Stakkaren, - han var den einaste som ikkje fekk vere inne og ete julegrauten, som dei åt klokka 12. Nei han måtte vere i fjoset nett då.

Kofor då? - Jau, han skulde svinge skjorta si over kuryggene. Gjorde han ikkje det, så blei kyrne ville og styrlause av seg i sommarvarmen, og han vilde ikkje greie å halde styr på dei.

Over hesten måtte ein settje eit tjærekross, for elles kunde han bli tatt av oskereia.

Det var og skikk att alle dyra fekk eit kornband julekvelden, då treivst dei betre.

Julemorgonene når budeia kom i fjøset, må ho gå rundt og klappe kvar ku. Ho skulde då seie: "Det er jul i dag".

Dette var i fjoset. - Så inne då i stua då: Ja, her måtte du også verje deg mot alt som vondt var. Det skapte mange skikkar. - Klodyr, - hund og katt, - måtte ein ikkje hyse inne julenatta, -for dersom strålane frå julelyset fall på dei, så var hundre og eitt ute. Då blei dei til trollhundar og trollkattar, og kunde gjere den største skade.

Det arbeidet ein hadde halde på med utetter hausten, - det kunde vere spinning, veving, strikking og slikt, - måtte ein få frå seg før julestrevet tok til. Blei det liggjande halvferdig helga over, ja så kunde julesveinane kome i det, og dei karane var leie. Det kunde då kome til å drygjast før ein fekk det ferdig. - Ein god tradisjon.

Ei god tid før jul tok den store julesjauen til: Slakting, brygging og baking. - Det var ein stor dag når kniven skulde setjast i julegrisen. Fit arbeid dei lika godt. Den dagen skulde julebryggjet fram til prøve. Slaktarane skjenkte seg. Og når no brygget hadde den rette styrken, kunde slaktinga kome til å by på situasjoner av nokså dramatisk karakter. I verste fall gjekk det så vidt at juleflesket la på skogen, med dei oppglødde slaktarane huande og skrikande etter seg. - Men no høyrer vel ikkje grisen til sprintar - typen, så ein må vel tru at han jamnast drog det korte strå til slutt, stakkar.

Det var og skikk at dei skulle ta ein dram for kvart bein dei fann i syltelabben, og dei som kjenner til griselabbane, veit at det er ikkje så reint få bein i han. Det kan nok tenkjast at somme kom i vase med talet før enden blei.

Frå sundag føre jul og til og med tjugendagen var alt vondt på ferde. Laurdagen føre jul reiste haugfolket på vitjing til kvarandre, og sjølve julekvelden var det trolla som var ute. Dei dagane måtte ikkje folk vere ute, for ellers blei dei omskapte til hulder og troll.

Sopelinen eller møkkreka måtte ein passe på å setje ute julenatta. Det var nemleg då alle heksene for til Bloksberg. Og fann dei ikkje sopelimen, ja,så tok dei forsyne meg hauta av båsen. - Heksene pla først dra til kyrkjegarden. Der føregjekk altså starten. Kven var så desse heksane? - Å,du skal snakke om dei kvinnfolka. Skam å seie så var det ofte somme av kjerringane i bygda. Skulde ein bli heks, måtte det gå føre seg julenatta, på slaget tolv.

Oskereia var fælsleg. Når ho kom og heiv salane på taket, varsla det slagsmål, drap og daude. Fekk ho tak i folk, tok ho dei med seg. Og det slapp ikkje levande frå den leiken. Ikke rart at folk var redde.

Når ein gav hesten kornbandet, såg ein lett om oskereia hadde vore ute og gjort fant. Dersom han beit etter stylken - uår. Men derdom han slett ikkje beit etter bandet, javel - då kunde ein vere visse på at det ikkje var den rette hesten. Oskereia hadde tatt den rette, og sett ein annan i staden. - Det var forresten fleire måtar å røkje etter dette på. - Tok ein eit tennt julelys og heldt framføre hesten, tok han straks til å skjelve og skumet stod av nesen på han, dersom han hadde vore med i oskereia.

Jula var elles ei tid då ein kunde ta varsel om både det eine og det andre i framtida. Om ver og vind, om årgrøda og fiske, om giftermål og lagnad i det heile. Det var ikkje måte på alt. - Kom ei ku laus i fjøset julenatta, var ein i huset feig, ein skulde døy med det første. - Ein måtte ikkje gå stad og trulove seg julekvelden for då blei ein fatig. - Julenatta heldt dei vakestova. Lyset skulde brenne rundt, og då laut ein passe det. - Ungdomen kunde då nytte høve til å utfritte framtida. Korleis det gjekk føre seg: Ta den skjorta du byttar av deg, gå på låven, og brei henne ut på golvet. Er armane samanlagde når dukjem og ser etter, - stakkar,då er du feig mann.

Vil du vite kven du skal bli gift med, - og kven vil ikkje det, - ja då kan du gjere så her: Gå på ein krossveg der det har vore køyrt lik. Så får du vite det. Men: sjølvsagt må du vere budd på alt.

Også på det - at du kanskje får sjå den du minst ynskjer. Den risken må du ta. - Men kanskje du heller vil ha det på det uvisse. Vona er jo god å ha.

Det var mange merke på korleis veret skulde bli. Den 27. desember - veslejuleaftan - var ein viktig merkedag. Den dagen kalla dei sjumess. Merket var: Regnde det den dagen, så blei det regn og mildver i sju veker framover. - Dei tolv første juledagane tok ein merke av. Ein måte å gjere dette på var slik: I loftsbjelken rissa eller skar dei inn tolv djupe furer. Så laga dei ein halvsirkel med sot over kvart skar. Var no himmelen overskya første juledagen, blei sirkelen for første mnd. stående. Dersom halve dagen var klar, strauk ein halvparten av sirkelen. Slik fylgde dei med alle tolv dagane, og då kunde dei sidan lese seg til korleis veret blei dei ymse mnd. framover året. - Dei hadde og slike merke som: Mykje snø før jul, då blir det regn i jonsoktida. Julenatta tjukk og nyårsnatta klår, gjev eit grøderikt år.
Grøn jul - kvit påske, kvit jul - grøn påske. - Slik veret er 4. juledag, slik blir det komande sommar. - Slik det er 5. juledag, slik blir det i dei 5 neste vekene.

Første nyårsdagen var ein viktig merkedag. Det ein gjer den dagen må ein gjere mykje av heile året. Ligg ein lenge den dagen, blir det tungt å stå opp heile året. Kanskje skikken med julskåka og nyårskaka i nokkon monn har si forklåring i dette. Det er jo ein levande skikk endå somme stader.

Den 13. januar eller tjugendedagen, rekna dei at jula var over. Og det var då skikk at ein jaga henne ut. - Dei tok eit bjørkeris eller einkage, og så støva dei innanfrå og ut. Når dei så hadde husert huset rundt og var komen til utgangsdøra, hysja dei etter henne.

Ja, vi forstår nok at det var mykje dei hadde å stå i med i helgetida i gamle dagar og. Men så var det no då som no - at jul er det berre ein gong i året.

Andreas Indregard.

Tanken ved Smibekken.

Et sted langt oppi fjellet, - jeg vet det har ditt hjem,
du lille bekk i bygda som skal ta havet fem.
Fra havet blir du hentet - påny tar fjellet hen, -
du alltid er den samme og kommer skitt i gjen.

I samme lov og orden, vi også selv er med -
og er en del av bekken som reiser her austed.
Vi ane kan en orden - i kryfleo store spiel,
et glimt av livets vekt - og at vi selv er til.

Så den lange reise på fjell og med mot hav,
en melodi ble nymmel - som liv i steinkel gav.
De munter tonen blanded - med fuglens glade sang,
fortellen om en sommer, men også vinter ufem varm.

Det er i slike stunder, at tanken vendre kan,
den kjenner ingen grenser, den har sitt eget land.
For mange år tilbake - her nydel ble en gård,
en tanke vei er skullet - den gamle tufter skår.

Men ennå ser en lita - som dran bekken med seg ned,
den mange slekter vendant, det har sin saga med.
Det klare vann den skjenket, på birte bånd fem,
tanken går tilbake - til de som ber det hjem.

J.O.2.

Alle barn bør ha en bestemor.

„Ron bestemor er en dame som ikke selv har barn, så hun elsker andre folks gutter og piker.
Bestemødre har ikke noe å gjøre. De skal bare være her.
Om de går ut for å spasere, så går de langsomt forbi vakre blomster, sommerfugler og kåemmer. De sier ikke „kom nå fort!" eller „skynd deg alt du kan!"
De fleste er tykke, men ikke så tykke at de ikke kan knytte skolissene sine. De bruker briller, - av og til tar de ut tennene sine.
De kan svare på alt en spør om, - for eksempel hvorfor hunder hater katter og hvorfor sjøen ikke er gift.
Om de leser noe for oss, hopper de aldri over noe. De bryr seg heller ikke om at det alltid er den samme historien.
Bestemødre er de eneste voksne som alltid har tid.
Alle barn bør ha en bestemor.

(Omtrent slik lød disse hjertesukk fra en 8 år gammel pike - fra Bergen.)

Vil også iår få sende en hilsen fra Mosjøen til alle lesere av „Gustavinden," med ønske om ei riktig god og koselig julehelg og et godt nyttår!

God jul!

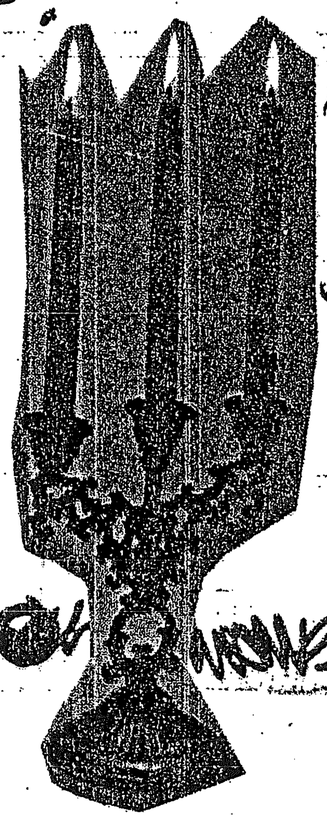

Med de beste julehilsninger fra Anne Elise med fam. i Mosjøen.

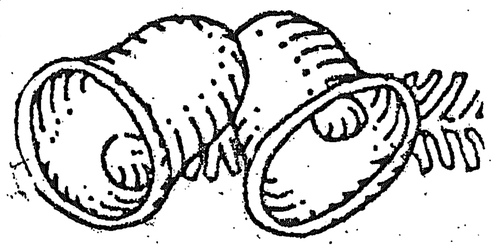

Ei rettig god jul og godt nytt år ønsker vi slekt og venner på Vinak og ellers omkring i landet

Helsing
Fonsanse og Rolf

Med de beste önsker for jula og nyåret
takker vi for handelen i I982.

A. ANTONSEN

ASS. HANDELSFORRETNING

Telefon 56I54

Også mange fra Vidrek fant veien til
oss i dette året. Vi takker for tilliten
med önsket om en god julehelg og et
godt nyttår.

K. Karoliussen

Telefon 43930

Det er altid hyggelig å handle med
bygdefolk. Derfor går önsket om en
god jul og et godt nyttår rundt om
i fjord og grend.

ARNØY & CO

Telefon 4228I

Vi takker for det vi fikk hjelpe med
i året som svant, og står gjerne til
tjeneste i året som kommer.
God jul. Godt nyttår.

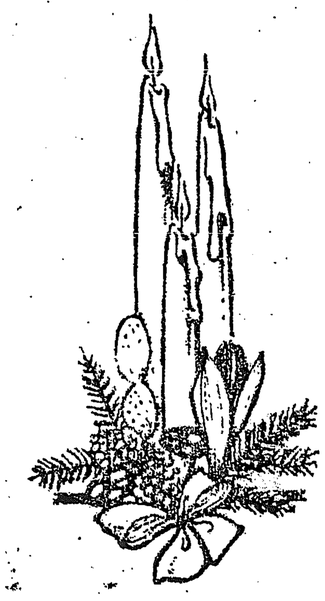

Fotograf

Ole J. Andreassen

Tlf. 56295 8520 Ankenesstrand

Kor ha de blitt av Skutespillerar?

Vi skriv snart slutten på 1982.
Kom gjer gjerne oppsummeringar på tampen av året – ein slags årsbetraktning for seg sjøl. Og eitt hent som er «eldre» – går gjerne tankane tilbake til ungdommens glade dagar:

Tie den tida da Viduk var ei bortglømt bygd langt vest i da vaksande Ankenes kommune. Den tida da ho ikke var veien E 6, – ferge – bru, kvelsmiddel eller storad for å få ungar.

Ho var en liten skale av et primitivt samfunnsliv. Det manglar, [illegible] spiller (nå heter det teaterskyhet) som ble vist for disse to stedene. Det synes så lange sida – maksimalt 30–40 år – i alle fall var det eitt siste istia! De første «proff spillerne» gjæstet så vår Antona og Romvold i Hallvika – som «tanten og kjerringa». Det var vikelig en begivenhet.

Husker at eg så tilårskomne mannesker i bygda som ellers ikke vanket på ungdomshuset. Og at nom hadde ligga og andre hadde fine, type klompa på seg. De gikk hjem når forestillinga var over. Men alle hadde det vikelig så morro.

Så blei dette huset revet – dessverre!
Og da var det blåe skalen i gjen.
Andre juledag var herlisk på mange måter.

Det kom også folk fra Bøtrik – tenk det, – de gikk ikke «gammmel vei». Og de tok seg ned fra høyda – ved Gjerdrøyhytta – innom Sildvika, Morshågan, Tømgammesel, Røsåa, Elvenesset og opp over Mølnmoen – over broa oppi fossen. Så rundt over Bøbakken og ved Kåre og Geyder – over Reiskjelle, – over Sjøvslotta, og ved Smistøinan, – Småsikan og Sommarfjøsan Gjennom Valdan, Mulaskua og rett vinkel mot Skjellskia Vuigården. Og nå var det bare asfaltstradan innover dørkamarkene over Vigjedalen. Og der, – jo der lå vendingsmo mål.
Så var det samme vin tilbake – ikke fest. Ja, gjøder vin i dag – ungdommen i alle alder.

Nei, no glømmer eg my bort, – dette går ikke, – må ikke slippe minnene løs.
Men, så kom det tider og år – hvor det var sporadiske «utblåsinger av Thalias talenter. Der «tør» middelaldrende, pensjonerte og unge ungdommer som sikkert klør ikke å stå på scenen igjen. Hva sa de?

Ja, vist kan vi så, – lage kabaret, mameleng appelsinsigen – for ikke å snakke om de gamle „klassikerne" Den har ikke mere mørke enn den en lager selv.

Vi finner også muligheter gjennom studie / trening og hva gjør tilskudd. (Om det ikke er skjønt at barnesjelen i innerverdenen er)

Mye å lære på dette feltet. Tenk på hvor mye ungene „lever ut" gjennom dukke-teater og rollespill. Og det samme gjør voksne – gjennom bevisst og planlagte repetisjon / bevegelser / minne.

Såvidt jeg vet – har det ikke vært driftsmøte kåsåkkivikel denne høst – så det er jo ikke noe som kuppen andre opplegg.

Kan dette tas opp i ungdoms-utvalget til samhold, tro?

God Jul –
Godt Nytt år.

L.

Julehilsen

Til alle lesere av „Åslavinden"
Spesiell hilsen til Forsgrünn,
Mosjøen og Mo.

Måtte julen og det nye året
bringe glede og fred.

Hilsen
Fam. A. Nygård

God Jul!

Jeg takker for alle besök i året som er gått, og håper på gjensyn i året som kommer. God Jul.

HÅKVIK HÅRSENTER

Innehaver

Ranveig Megård

Telefon 59265

Med takk for handelen önsker vi en god jul til alle som gjorde sitt gavevalg hos oss.

KOLFLAATH

Telefon 4Io74

En god jul og et godt nyttår önskes våre foretningsforbindelser på Vidrek.

Aukenes Sparebank

Telefon 44055 Bjerkvik 52IOI

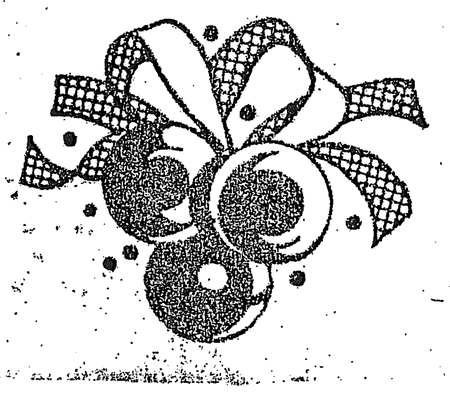

Med takk for hyggelig besök i det gamle året önsker vi vel mött i det nye.

J. Revold

Telefon 4I080

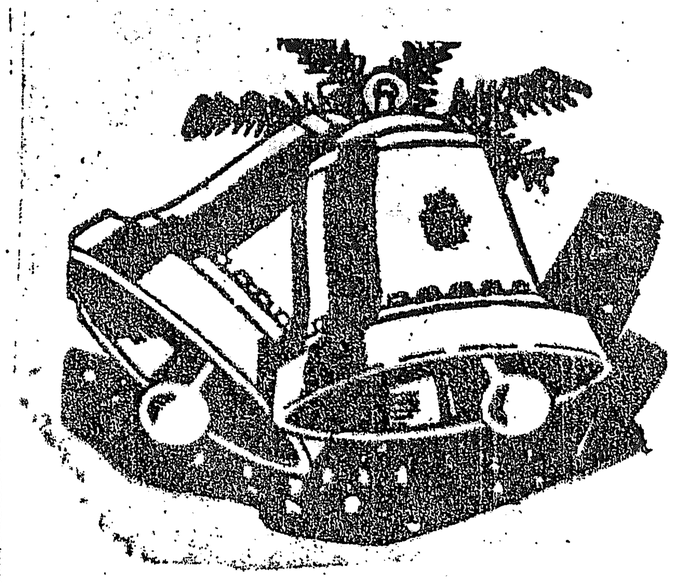

Vi ønsker våre venner

og alle som vi kjenner

Vei gledelig jul

i vitt og gul,

og at det nye år vi får

må gi for alle trygge år!

Beste hilsener fra

Svein Yngve og Jørn André,

Øistein og Ingebjørg.

JULETREFESTEN

blir også i år Hjuledag (28/12)
kl. 16° (4) på grendehuset.
Matfat og nissepakke m/navn til barna
medtas, men ellers trenger du ikke ta
med anna enn godt humør og en
finjustert sangstemme.

Vi ønsker hjertelig velkommen
til hver alle får en

GOD JUL!

Komiteen.